

Research Paper

Expanding UK-India Relations in the Light of the Global Britain Strategy

Sajad Bahrami Moghadam^{*1}, Ahmad Satarzadeh²

1. Assistant Professor of International Relations, Department of Political Science, University of Guilan, Rasht, Iran.
2. PhD Student in International Relations, Department of Political Science, University of Guilan, Rasht, Iran.

ARTICLE INFO

PP: 248-266

Use your device to scan and read
the article online

Keywords:

*Brexit, Global Britain ,
India, Territorial States,
Indo-Pacific.*

Abstract

This article focuses on exploring the expansion of UK relations in the light of the Global Britain Strategy. Brexit has brought a new equation to India-UK relations. The UK has moved towards India with the aim of establishing its position as a major European power and international actor. This is because the importance of the Indo-Pacific region in global interactions, especially from an economic and security perspective, is increasing day by day for the UK. The Indo-Pacific is the most diverse and populous region in the world. This region includes 36 continental, peninsular, and archipelagic countries, which are home to more than 3 billion people, and has become a prominent focus in the competition of great powers. Therefore, Britain, like other great powers, has defined its presence and influence in this region as part of its strategic plans. On the other hand, India has also tried to exploit the strategy of extra-regional powers such as Britain and the United States in the Indo-Pacific region for its own interests. The question of this research is what is the relationship between Britain's global strategy after Brexit and the expansion of India-UK relations? The research hypothesis is that the publication of Britain's new global strategy after Brexit, due to China's increased strategic presence in the region and Britain's need to discover new markets, has caused Britain to seek to expand political and economic relations with India more than ever before. The research method used in this research is the explanatory-analytical method.

Citation: Bahrami Moghadam, S. and Satarzadeh, A. (2025). **Expanding UK-India Relations in the Light of the Global Britain Strategy.** *Geography (Regional Planning)*, 15(59),248-266

DOI:[10.22034/jgeoq.2025.501927.4229](https://doi.org/10.22034/jgeoq.2025.501927.4229)

* **Corresponding author:** Sajad Bahrami Moghadam, **Email:** sajadbahrami@gmail.com

Copyright © 2024 The Authors. Published by Qeshm Institute. This is an open access article under the CC BY license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

Extended Abstract

Introduction

The UK has published a document entitled "Integrated Review", the most important goal of which is to rebuild Britain's image as a great power in the world and consolidate its security and economic position in the Indo-Pacific. The document also uses the term "Global Britain". The new strategic document of the UK, entitled "Global Britain in a Competitive Age: An Integrated Review of Security, Defense, Development and Foreign Policy", is essentially seeking to regulate the UK's defense and economic relations with countries in the Indo-Pacific region, primarily with India. The Integrated Review document has defined four general goals for the UK: 1- Maintaining strategic advantage through science and technology, 2- Working with allies to strengthen institutions and norms, 3- Strengthening security and defense at home and abroad and working with allies, 4- Improving capabilities against cyber attacks. All the items mentioned in the document indicate the UK's great leap towards the Indo-Pacific region, with India at the forefront of this region. The Integrated Review document of the UK pays special attention to India and at the same time mentions the threat from China. In this document, India is seen as a new ally and market following the UK's exit from Brexit, and on the other hand, the alignment and multilateral reunification of the two powers of India and the UK in confronting the Chinese threat is emphasized. In a report published in 2019 by the UK's Foreign Relations Committee, India's growing position in the global arena has been repeatedly emphasized. It is also noted in the report that, given the increasing strategic weight of the Indo-Pacific region in the global equations, UK-India relations are doubly important for other countries, especially for the UK. This article deals with the evolution of UK-India relations in light of the global British strategy.

Methodology

The research method in this article is explanatory, according to which the impact of the change in Britain's grand strategy on the expansion of its relations with India is examined.

Results and discussion

The findings of this article show that after leaving the European Union, Britain has defined a new

grand strategy for itself. In fact, by designing the strategy of a global Britain, Britain has defined a new role for itself in the international system. This role is influenced by political and economic challenges that have targeted the interests of the UK from the vast Indo-Pacific region. The rise of China, threats from North Korea, and Russia's policies in Ukraine have caused the UK to move towards economic nationalism on the one hand and to seek to expand cooperation with Western partners in Asia on the other. Therefore, in this regard, the UK has sought to expand cooperation with India after leaving the European Union.

Conclusion

countries have always tried to organize their resources and capacities in order to realize their interests and achieve their goals by applying an appropriate strategy in response to the developments in the international system. In this regard, the UK has also tried to adapt to the new conditions by understanding and evaluating the transformation of the global order in order to maximize the benefits and benefits of this country. Therefore, after the publication of the "Integrated Review" document following the conclusion of the Brexit project in 2019, the UK's strategy led to a trend towards the Indo-Pacific for the economic security of this country. Also in this document, the emergence and growth of China as a challenging player leads to prioritizing the Indo-Pacific region for British action in it. On the other hand, in this new British strategy, India has a special place. The publication of the new British global strategy after Brexit, due to the increasing strategic presence of China in the region and the need for Britain to discover new markets, has led Britain to seek to expand political and economic relations with India more than ever before.

Funding

There is no funding support.

Authors' Contribution

Authors contributed equally to the conceptualization and writing of the article. All of the authors approved the content of the manuscript and agreed on all aspects of the work declaration of competing interest none.

Conflict of Interest

Authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

We are grateful to all the scientific consultants of this paper.

References

1. Amiri Mehdi, Ghafarzadeh Mehrshad and Fallahi Ehsan (2022), The Position of the Indo-Pacific in Britain's New Strategy (2015-2022), Quarterly Journal of International Relations Research, Volume 12, Issue 4, No. 47, 1401 AH, pp. 104-130
2. Banga, R. (2022), "Brexit: Opportunities for India, Commonwealth Trade Competitiveness" Briefing Paper, Vol.1. Last Accessed: 28th February 2021. DOI: <https://doi.org/10.14217/ca804af9-en>
3. Bhala, R. (2021), "Brexit: What Should Brexit Mean for India?", BloombergQuint. Last Accessed: 26th February 2021. Retrieved from: <https://www.bloombergquint.com/opinion/what-should-brexit-mean-for-india>
4. Bhattacharjee, K (2021), "Boris Johnson Cancels Republic Day Visit to India over COVID-19 Crisis in U.K.", The Hindu. Last Accessed: 12th April 2021. Retrieved from: <https://www.thehindu.com/news/international/uk-pm-boris-johnson-cancels-india-visit-citing-need-to-oversee-virus-response/article33501617.ece>
5. DAVID SCOTT. (2017), "The rise of India: UK perspectives", International Affairs 93: 1, pp:165–180
6. Debasish Nandy, (2020), "India's Engagement with the United Kingdom: The Relational Continuity", See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/358694369>
7. Dave, A. (2019), "The UK and India in the Indo-Pacific", RUSI. Last Accessed: 12th April 2021. Retrieved from: <https://rusi.org/commentary/uk-and-india-indo-pacific>
8. Dave, A. (2020), "Integrated Review: The UK's Approach to India", RUSI. Last Accessed: 22nd February 2021. Retrieved from: <https://rusi.org/commentary/integrated-review-uks-approach-india>
9. Gurharpal Singh (2024), "UK-INDIA RELATIONS", profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/381009449>
10. Gulshan Sachdeva (2024), "INDIA-UK RELATIONS", available at: <https://www.researchgate.net/publication/381009449>
11. Ghanashyam, R (2021), "Why Dominic Raab's Visit to India Matters, as UK Heads for Brexit", ThePrint. Last Accessed: 12th April 2021. Retrieved from: <https://theprint.in/opinion/why-dominic-raabs-visit-to-india-matters-as-uk-heads-for-brexit/572179>
12. Hemmings, J. (2021), "What the UK's tilt to the Indo-Pacific means for India". Available at: <https://www.orfonline.org/expert-speak/what-the-uks-tilt-to-the-indo-pacific-means-for-india/>
13. High commission of India, London (Economic & Commerce Wing), (2021): Brief on India-UK Economic Relations. Last Accessed: 26th February 2021. Retrieved from: <https://www.hcilondon.gov.in/docs/16122486771.pdf>
14. Hammond, A (2020, December 30), "With His Post-Brexit Trip to India, UK PM Boris Johnson Aims to Send a Statement of Intent", Arab News. Last Accessed: 20th February 2021, Retrieved from: <https://www.arabnews.com/node/1785021>
15. HM Government, (2021), "Global Britain in a Competitive Age: The Integrated Review of Security, Defence, Development and Foreign Policy". Last Accessed: 11th April 2021. Retrieved from: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/969402/The_Integrated_Review_of_Security_Defence
16. Khorana, S (2021), "India: UK Is on a Charm Offensive to Win a Free-Trade Deal – Will It Work?", The Conversation. Last Accessed: 19th February 2021. Retrieved from: <http://theconversation.com/india-uk-is-on-a-charm-offensive-to-win-a-free-trade-deal-will-it-work-154745>
17. INDIA - UK BUSINESS COOPERATION(2021) Published by Confederation of Indian Industry (CII), The Mantosh Sondhi Centre; 23, Institutional Area, Lodi Road, New Delhi.
18. Ladwig, W (2021, January 8): Are the UK and India Finally Getting Serious About

- Each Other?, RUSI. Last Accessed: 28th February 2021. Retrieved from: <https://rusi.org/commentary/are-uk-and-india-finally->
20. Leoni, Z. (2022), "The End of the "Golden Era"? The Conundrum of Britain's China Policy Amidst Sino-American Relations". *Journal of Current Chinese Affairs*, Vol. 51, No. 2, PP 313-326
 21. Manila, E. (2021). UK becomes ASEAN Dialogue Partner. Available at: <https://www.gov.uk/government/news/uk-becomes-asean-dialogue-partner>,
 22. Mathur, G. N. (2022). Return of the Old Giant to Indo-Pacific. *Journal of Defence Studies*, Vol. 16, No. 2, PP 93-99.
 23. Michael Fallon, (2014), "The United Kingdom and India together in an uncertain world", International Foundation, New Delhi, 30 Oct. 2014, <https://www.gov.uk/government/speeches/the-united-kingdom-and-india-together-in-an-uncertain-world>
 24. O'Donnell, (2018), "The "Global Britain" concept and UK policy toward India", Stimson Center. Last Accessed: 28th February 2021. Retrieved from: <https://www.stimson.org/2018/global-britain-concept-and-uk-policy-toward-india>
 25. Pant, H. V. & T. Milford, (2021), "The UK Shifts to the Indo-Pacific: An Opportunity for India-UK Ties", Observer Research Foundation, ORF Issue Brief No. 444. Last Accessed: 11th April 2021. Retrieved from: <https://www.orfonline.org/research/the-uk-shifts-to-the-indo-pacific-an-opportunity-for-india-uk-ties>
 26. Pankaj, E. (2022). Part I: "Global Britain' and the Indo-Pacific in 2022". SOAS China Institute, Available at: <https://blogs.soas.ac.uk/china-institute/2022/02/09/part-i-global-britain-and-the-indo-pacific-in-2022/>, (Accessed on: 10 October 2022).
 27. Rosecrance, R. (2006). "Power and international relations: The rise of China and its effects". *International Studies Perspectives*, 7(1), 31-35.
 28. Rosecrance, R. N. (1986). "The rise of the trading state: Commerce and conquest in the modern world". New York: Basic Books.
 29. Rosecrance, R. N. (1999). "The rise of the virtual state: Wealth and power in the coming century". Basic Books.
 30. Sunil Mitra Kumar and Kamini Gupta, (2024), "THE UK-INDIA TRADE RELATIONSHIP", available at: <https://www.researchgate.net/publication/381009449>
 31. Whitman, R. G. (2021), "UK sets its sights eastward, Chatham House". Last Accessed: 11th April 2021. Retrieved from: <https://www.chathamhouse.org/publications/the-world-today/2021-04/uk-sets-its-sights-eastward>

مقاله پژوهشی

گسترش روابط انگلستان با هند در پرتو استراتژی بریتانیای جهانی

سجاد بهرامی مقدم* - استادیار روابط بین الملل، گروه علوم سیاسی دانشگاه گیلان، رشت، ایران.
احمد ستارزاده - دانشجوی دکتری روابط بین الملل، گروه علوم سیاسی دانشگاه گیلان، رشت، ایران

چکیده	اطلاعات مقاله
<p>بریتانیای جهانی استراتژی انگلستان پس از برگزیت است، این استراتژی نقش جهانی انگلستان را پس از خروج از اتحادیه اروپا تعریف می کند، این مقاله به بررسی گسترش روابط انگلستان در پرتو استراتژی بریتانیای جهانی متمرکز است. بریتانیا با هدف تثبیت جایگاه خود به عنوان یک قدرت بزرگ ر بین المللی به منطقه هندو آرام خیز برداشته است. از نظر انگلستان اهمیت منطقه ایندو-پاسیفیک در تعاملات جهانی به ویژه از منظر اقتصادی و امنیتی به طور روز افزونی در حال افزایش است. ایندوپاسیفیک متنوع ترین و پرجمعیت ترین منطقه جهان است این ناحیه ۳۶ کشور قاره‌ای، شبه جزیره‌ای و مجمع الجزایری را شامل می شود که بیش از ۳ میلیارد انسان را در خود جای داده است و به کانونی برجسته در رقابت قدرت های بزرگ تبدیل شده است. لذا انگلیس نیز مانند سایر قدرت های بزرگ حضور و نفوذ خود در این منطقه را بخشی از برنامه های راهبردی خود تعریف نموده است. از سوی دیگر هند نیز در منطقه ایندوپاسیفیک سعی نموده است از راهبرد قدرت های فرامنطقه‌ای همچون انگلستان و آمریکا در راستای منافع خود بهره برداری نماید. سؤال این پژوهش این است که بین استراتژی بریتانیای جهانی پس از برگزیت و گسترش روابط هند و انگلیس چه ارتباطی برقرار است؟ فرضیه پژوهش این است که انتشار استراتژی جدید بریتانیای جهانی پس از برگزیت باعث افزایش حضور استراتژیک چین در منطقه و نیاز انگلیس به کشف بازارهای جدید باعث شده است که انگلیس بیش از پیش به دنبال گسترش روابط سیاسی و اقتصادی با هند باشد. روش تحقیق مورد استفاده در این پژوهش، روش تبیینی-تحلیلی است.</p>	<p>شماره صفحات: ۲۴۸-۲۶۶</p> <p>از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید</p> <p>واژه‌های کلیدی: برگزیت، بریتانیای جهانی، هند، دولت‌های ارضی، ایندوپاسیفیک</p>

استناد: بهرامی مقدم، سجاد و ستارزاده، احمد. (۱۴۰۴). گسترش روابط انگلستان با هند در پرتو استراتژی بریتانیای جهانی.

فصلنامه جغرافیا (برنامه ریزی منطقه‌ای)، ۱۵(۵۹)، ۲۴۸-۲۶۶

DOI:10.22034/jgeoq.2025.501927.4229

مقدمه

انگلیس سندی تحت عنوان "بررسی یکپارچه" منتشر کرده است که مهم‌ترین هدف آن بازسازی وجهه بریتانیا به عنوان یک قدرت بزرگ در جهان و تثبیت جایگاه امنیتی و اقتصادی این کشور در ایندو-پاسیفیک است. همچنین در سند مذکور از لفظ بریتانیای جهانی استفاده شده است. سند استراتژیک جدید بریتانیا با عنوان "بریتانیای جهانی در عصر رقابتی: بررسی یکپارچه امنیت، دفاع، توسعه و سیاست خارجی" در اصل به دنبال تنظیم روابط دفاعی و اقتصادی انگلیس با کشورهای منطقه ایندو-پاسیفیک و در رأس با هند می‌باشد. (HM Government, 2021:6) سند بررسی یکپارچه ۴ هدف کلی را برای انگلیس تعریف نموده است. ۱- حفظ مزیت استراتژیک از طریق علم و فناوری، ۲- همکاری با متحدین برای تقویت نهادها و هنجارها، ۳- تقویت امنیت و دفاع در داخل و خارج و همکاری با متحدین ۴- بهبود توانایی‌ها در برابر حملات سایبری. همه موارد قید شده در سند حاکی از خیز بزرگ انگلستان به سمت منطقه ایندوپاسیفیک و در رأس این منطقه هند است. در سند بررسی یکپارچه انگلیس، به هند توجه ویژه‌ای قائل شده است و همزمان از تهدید چین یاد شده است. در این سند هند به عنوان یک متحد و بازار جدید در پی خروج انگلیس از برگزیت می‌باشد و از سوی دیگر بر همسویی و اتحاد مجدد چند جانبه دو قدرت هند و انگلیس در مقابله با تهدید چین تاکید شده است. در گزارشی که در سال ۲۰۱۹ توسط کمیسیون روابط خارجی عوام انگلستان منتشر شده است به طور مکرر به جایگاه رو به رشد هند در عرصه جهانی تاکید شده است. همچنین در این گزارش اشاره شده است که با توجه به افزایش وزن استراتژیک منطقه ایندوپاسیفیک در معادلات جهانی روابط انگلیس با هند اهمیت دوچندانی برای سایر کشورها به ویژه برای انگلیس دارد.

وجه اشتراک اصلی همه قدرت‌های فرامنطقه‌ای با هند جهت حضور در منطقه مخالفت با هژمونی چین در منطقه می‌باشد. در همین راستا اتحادیه کشورهای جنوب شرق آسیا^۱ در سال ۲۰۱۹ چشم انداز آسه آن در ایندوپاسیفیک را با هدف حفظ مرکزیت این اتحادیه در امور منطقه‌ای اعلام کرد. وزیر خارجه بریتانیا نیز اخیراً در سپتامبر ۲۰۲۲ بیان کرد که این کشور مرکزیت آسه آن در منطقه و سهم اساسی آن در صلح، رفاه و امنیت در ایندوپاسیفیک را به رسمیت می‌شناسد. از آنجایی که ۶۰ درصد تجارت دریایی جهان از طریق ایندوپاسیفیک انجام می‌شود. لذا امنیت در ایندوپاسیفیک پیش‌نیازی برای رونق تجارت جهانی نیز محسوب می‌شود. لذا بریتانیا به فکر گسترش نفوذ خود در این ناحیه استراتژیک است. با آغاز روند برگزیت و خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا، محافل سیاسی این کشور حضور در ایندوپاسیفیک را فرصتی مغتنم برای توسعه روابط امنیتی-اقتصادی خود با سایر نقاط استراتژیک در جهان می‌دانند. در واقع بریتانیا از طریق مشارکت با منطقه ایندوپاسیفیک درصدد احیای مجدد جایگاه خود به عنوان "بریتانیای جهانی" است. (Pankaj, 2022:20)

لذا به نظر می‌رسد پس از انتشار سند "بریتانیای جهانی"، انگلیس بیش از پیش به دنبال گسترش روابط سیاسی، اقتصادی و استراتژیک خود با هند می‌باشد. علاوه بر این، منطقه ایندوپاسیفیک به عنوان منطقه جدیدی است که انگلستان قصد دارد بخش قابل توجهی از وزن استراتژیک خود را در آینده بر آن استوار نماید. از آنجایی که اهمیت منطقه ایندوپاسیفیک در سیاست خارجی تمام قدرت‌های بزرگ به عنوان یک روند جهانی فراگیر شده است. بنابراین، انگلستان نیز نمی‌خواهد از سایر رقبای خود عقب و غافل بماند. همچنین، انگلیس جهت خروج از انزوای ناشی از برگزیت و نیاز به حضور در بازارهای هند و نیز مقابله با حضور چین در منطقه اقیانوس هند-آرام به دنبال گسترش روابط خود با هند می‌باشد که در این پژوهش به بررسی ابعاد مهم این روابط می‌پردازیم. با توجه به سوال پژوهش که بین استراتژی بریتانیای جهانی پس‌برگزیت و گسترش روابط هند و انگلیس چه ارتباطی برقرار است، پژوهش حاضر در پی واکاوی روابط هند و انگلستان پس از برگزیت و انتشار سند استراتژیک جدید بریتانیا با عنوان "بریتانیای جهانی در عصر رقابتی: بررسی یکپارچه امنیت، دفاع، توسعه و سیاست خارجی" می‌باشد. این مقاله تلاش دارد تا با

¹ Association of Southeast Asian Nations (ASEAN)

بهره‌گیری از گردآوری اطلاعات بر مبنای روش کتابخانه‌ای (کتاب، مجلات و مقالات) و اینترنتی (مقالات اینترنتی، اخبار و اطلاعات آماری) به تبیین مسائل گفته شده پردازد.

پیشینه پژوهش

علی‌رغم اهمیت موضوع این پژوهش، ادبیات و آثار دانشگاهی اندکی در خصوص روابط هند و انگلستان در دوره پسا برگزیت وجود دارد. در واقع یکی از نوآوری‌های این پژوهش در این نکته مهم قرار دارد که نسبت به بررسی سند یکپارچه انگلیس و نیز رویکرد اعمالی انگلستان در قبال هند در دوره پسا برگزیت پیشگام بوده است.

دیوید اسکات^۱ در مقاله «ظهور هند از منظر انگلستان» که در سال ۲۰۱۵ به نگارش در آمده است به بررسی روابط هند در دو مقطع زمانی قبل از آزمایش هسته ای هند و بعد از آن در سال ۱۹۹۸ پرداخته است نویسنده مقاله اذعان می‌دارد که از سال ۲۰۰۲ تا ۲۰۱۵ که تونی بلر، گوردن براون و دیوید کمرون در سیاست خارجی انگلستان حضور داشتند، انگلستان به دنبال تحکیم روابط اقتصادی خود با هند بوده است. در این مقاله حجم تجارت و میزان سرمایه‌گذاری انگلستان در هند از سال ۲۰۰۲ تا ۲۰۱۶ آورده شده است و به دوره پسا برگزیت اشاره ای نشده است.

دبایش نندی^۲ در مقاله «تعاملات هند با بریتانیا: پیوستگی روابط» که در سال ۲۰۲۰ منتشر شده است، به بررسی روابط هند با انگلستان از پایان جنگ سرد پرداخته است و در این مقاله بیشتر بر ابعاد و روندهای جدید شکل گرفته در سیاست خارجی هند از جمله، کنار گذاشتن سیاست عدم تعهد، نهادسازی هند، ایجاد روابط چند جانبه با مجموعه کشورهای اروپایی از جمله انگلستان، مبارزه با تروریسم و مسئله کشمیر تاکید شده است. بنابراین آنچه کاملاً روشن است، در هیچکدام از پژوهش‌های یادشده به بررسی روابط هند و انگلستان در پرتو استراتژی «بریتانیای جهانی» پرداخته نشده است و از این منظر نوآوری مقاله مشهود می‌باشد.

چارچوب نظری (ظهور دنیای تجاری و افول دنیای سرزمینی)

روزکرانس از نظریه‌پردازان روابط بین الملل پدیده دولت‌های مجازی و تجاری را مطرح کرده است. روزکرانس باور دارد که ماهیت روابط بین الملل تغییر کرده است. روزکرانس دو دنیا یا دو نظام بین‌المللی را متمایز می‌کند. یکی سیستم سرزمینی یا نظام ارضی که ریشه‌هایی کهن دارد و دیگری دنیای تجاری یا نظام دریایی که میراث بریتانیای کبیر در دهه ۱۸۵۰ میلادی است و حول کرانه‌های ساحلی دو سوی آتلانتیک و اقیانوس آرام رشد یافته است. در نظام ارضی دولت‌ها قدرت را در شکل ضوابط خودکفایی و خودبستگی سرزمینی می‌بینند و در نظام دریایی فرض بر تجارت آزاد است. دولت‌های اروپایی و برخی از دولت‌ها در حوزه اقیانوس آرام از قبیل ژاپن، سنگاپور و هند به دنیای دولت‌های تجاری تعلق دارند، ایالات متحده نیز موضع و جایگاهی بینابینی میان دو جهان تجاری و جهان رقابت‌های ژئوپلیتیکی دارد که در نظامی از وابستگی متقابل جهانی زندگی می‌کند. در میان قدرت‌های بزرگ تنها بریتانیای کبیر بوده است که نظام تجاری را پیگیری می‌کرد.

در قرن نوزدهم هنوز توسعه‌طلبی ارضی و افزایش قدرت نظامی به مراتب بیش از ظرفیت‌های تجاری برای دولت‌ها جذابیت داشت؛ اما رفته‌رفته بر هزینه‌های توسعه‌طلبی ارضی افزوده شده است و از جنگ جهانی دوم به بعد توسعه‌طلبی ارضی گسترده بسیار پرهزینه شده است و یک نظام تجاری رفته‌رفته رشد یافته و شروع به جایگزینی نظام ارضی کرده است. جنگ یوم کیپور و بحران نفتی دو نوع مختلف از کشمکش را نشان می‌دهد، جنگ یوم کیپور بر منطق رقابت در نظامی ارضی رخ داد در حالی که بحران

¹ DAVID SCOTT

² Debasish Nandy

نفتی، اختلافی در حوزه بازرگانی و اقتصادی بود که نیروی نظامی نمی‌توانست در حل و فصل آن ایفای نقش کند (Rosecrans, 1986: 17-21).

برخلاف نظام ارضی که دولت‌ها در آن در تقلائی خودکفایی و خودبسندگی هستند، در نظامی تجاری یا دنیای تجاری دولت‌ها کارکردهایی متفاوت دارند، آن‌ها در تأمین کالاهای اقتصادی و نظامی به یکدیگر نیاز دارند. در یک دنیای تجاری دولت‌ها وارد تقسیم‌کار می‌شوند. آن‌ها بعلاوه ائتلاف‌هایی برای حفاظت از خودشان در مواجهه با دولت‌های سیاست-نظامی گرایانه ایجاد می‌کنند و تلاش می‌کنند که موضع خودشان را در متن وابستگی متقابل تقویت کرده و بهبود بخشند. تخصصی شدن در زمینه‌های مختلف موجب می‌شود که دولت‌های تجاری سعی کنند که دسترسی‌شان را به منابع و تولیدات بهبود ببخشند (Rosecrans, 2006: 31-34). آن‌ها در تقلائی کشمکش با دیگران نیستند چراکه جنگ تجارتشان را مختل می‌کند و وابستگی متقابل هزینه جنگ را بسیار افزایش داده است. از طرفی تغییراتی که در ارجحیت‌های درونی دولت‌ها رخ می‌دهد بر گرایش شمار بیشتری از کشورها به دنیای تجاری یا دل‌کندن از قلمرو ارضی و تبدیل شدن به دولت‌هایی مجازی تأثیر می‌گذارد. (Rosecrans, 2000: 22) بنابراین دولت‌ها می‌توانند با تمرکز بر توسعه داخلی معطوف به اقتصاد جهانی بر قدرتشان بیفزایند بدون اینکه موجب تحریک دیگر دولت‌ها به مقابله جویی شوند؛ بنابراین رشد مسالمت‌آمیز جایگزین توسعه‌طلبی نظامی شده است.

روز کرانس باور دارد که برخی از دولت‌ها از جمله ژاپن، آلمان، هند و انگلستان در نیم‌قرن گذشته این مسیر را در پیش گرفته‌اند؛ که نشانه‌هایی بزرگ از تحول در ماهیت روابط بین‌المللی است. روز کرانس باور دارد که ماهیت دولت‌ها به مثابه واحدهای اساسی نظم بین‌المللی در جوامع توسعه‌یافته سرمایه‌داری متحول شده است. به گونه‌ای که در جوامع پیشرفته سرمایه‌داری، یعنی حوزه اروپا و جنوب شرقی آسیا، ماهیت دولت‌ها دگرگون شده است و دولت‌ها از دولت‌های سرزمینی و نظامی گرایانه قرن‌های گذشته به دولت‌هایی تجاری و یا مجازی تبدیل شده‌اند؛ که برخلاف قرن‌های هیجدهم و نوزدهم و حتی نیمه اول قرن بیستم سیاست‌های گذشته نظامی گرایانه را ترک نموده و بیش از سیاست قدرت به تجارت و افزایش بهره‌وری‌های اقتصادی روی آورده‌اند. این نوع از دولت‌ها بر تجارت و شکوفایی اقتصادی تمرکز دارند و نه بر سیاست قدرت و انباشت تسلیحات؛ بنابراین مسیری نوین برای رشد دولت‌ها ایجاد شده است که ناشی از تحول در ماهیت روابط بین‌الملل است. (Rosecrans, 1999: 54)

استراتژی جدید بریتانیا

پس از برگزیت، شتاب رو به رشد تا حد زیادی بر توسعه و تقویت روابط اقتصادی بین دو کشور متمرکز شده است. تمرکز فزاینده بر رشد چین و تمرکز بر تحولات اقیانوس هند و آرام از اولویت‌های اساسی هر دو کشور هند و انگلستان می‌باشد. از یک منظر سیاسی، سفر دومینیک راب وزیر امور خارجه انگلیس به هند در سال ۲۰۲۰ دارای اهداف بلندمدت در رابطه با هند می‌باشد. دعوت از نخست وزیر مؤدی برای نشست‌های آتی G7 و COP26 به عنوان گام‌های بعدی در جهت تقویت روابط تلقی می‌شود. در همین راستا، دیدار نخست وزیر جانسون به عنوان مهمان اصلی به مناسبت روز جمهوری هند در ژانویه ۲۰۲۱، که به دلیل گونه جدید ویروس کووید-۱۹ در بریتانیا لغو شد. قرار بود اولین سفر دوجانبه او پس از برگزیت باشد. دیدار او در ۲۰۲۲ مذاکرات توافقنامه تجارت آزاد را که در سفر الیزابت تراس، وزیر تجارت بین‌الملل به هند در نقشه راه قرار گرفته است، به اوج رساند. (Hammond, 2020: 12)

بنابراین، انگلستان به دنبال یک معامله تجاری پسابرگزیت با هند است که به شرکت‌های بریتانیایی دسترسی بیشتری به بازار بزرگ مصرف‌کننده هند می‌دهد. هند همچنین می‌تواند از یک توافق تجاری با بریتانیا منتفع شود زیرا به دنبال کاهش وابستگی خود به تجارت با چین است. واضح است که سناریوهای جدید اقتصادی و ژئوپلیتیکی پس از شیوع کرونا و برگزیت، معاملات تجاری را به یکی از ملاحظات مهم برای هند و بریتانیا تبدیل کرده است. در ژوئیه ۲۰۱۹، در چارچوب نشست جتکو^۱ در لندن، دو کشور هند و انگلیس به توافق رسیدند تا سه گروه کاری دوجانبه جدید تحت رهبری بخش تجاری برای شناسایی و رسیدگی به

¹ India-UK Joint Economic and Trade Committee (JETCO)

موانع تجاری غیرتعرفه‌ای در بخش غذا و نوشیدنی، خدمات دیجیتال و بخش‌های بهداشت و درمان تشکیل دهند تا به تحکیم روابط دو کشور بینجامد. (Bhattacharjee, 2021:11) این موضوع در چهاردهمین نشست جتکو در ژوئیه سال ۲۰۲۰ توسط الیزابت تراس وزیر تجارت بین الملل بریتانیا و همتای هندی‌اش پیوش گوپال^۱ پیگیری شد. (Bhala, 2021:16) نخست وزیر نارندرا مودی و نخست وزیر بوریس جانسون در ۴ می ۲۰۲۱ یک جلسه مجازی برگزار کردند که منجر به نقشه راه بلندپروازانه ۲۰۳۰ شد و مشارکت استراتژیک بین دو کشور را به یک مشارکت استراتژیک جامع^۲ ارتقا داد. موافقتنامه مشارکت استراتژیک جامع سندی جهت دو برابر کردن تجارت دوجانبه تا سال ۲۰۳۰ بود و دو طرف تصمیم گرفتند مذاکرات را برای توافقنامه تجارت آزاد جامع و متعادل آغاز کنند. (Bhattacharjee, 2021:17) این اجلاس مجازی همچنین یک مشارکت دوجانبه جهانی در حوزه نوآوری شامل همکاری در زمینه فناوری‌های جدید و نوظهور را اعلام کرد. همچنین با افزایش مهاجرت و تحرک دانشجویان و متخصصان هر دو کشور موافقت شد.

از نگاهی دیگر، بریتانیا با خروج از اتحادیه اروپا، به دنبال تغییر جهت گیری استراتژیک خود از اروپا به مناطق دیگر جهان بوده است. روی هم رفته اعضای اتحادیه اروپا ۴۰ برنامه مشارکت استراتژیک و حدود ۶۰ برنامه گفتگو دوجانبه با هند و سایر کشورهای منطقه برقرار کرده‌اند و اتحادیه اروپا سطح تعامل خود را با آسه آن از سال ۲۰۲۰ به سطح "شراکت راهبردی" ارتقا داده است. (امیری، غفارزاده و فلاحی، ۱۴۰۱: ۱۲۱)

انگلستان و اعضای قدرتمند اتحادیه اروپا ثبات و امنیت در آسیا و منطقه ایندوپاسیفیک را پیش نیاز رفاه اقتصادی در اروپا می‌دانند لذا تمیق دیپلماسی اقتصادی و ارتقاء نقش امنیتی خود و تاکید بر آزادی دریانوردی را در این منطقه از اولویت‌های اساسی سیاست خارجی خود قرار داده‌اند. از نظر انگلیس مرکز ثقل اقتصادی در حال تغییر به سمت شرق می‌باشد. در سال ۲۰۱۵ ارزیابی استراتژی امنیت ملی انگلیس نشان داد که تهدیدات پیش روی بریتانیا از سال ۲۰۱۰ به بعد در مقیاس، تنوع و پیچیدگی افزایش یافته است. در این استراتژی سه تهدید داعش، روسیه و سایر برجسته شده بود. همچنین در این استراتژی به فرصت‌های اقتصادی قابل توجه در منطقه ایندوپاسیفیک توجه شده است. (Ghanashyam, 2020: 3)

انگلیس اولین کشور اروپایی است که با هند موافقتنامه مشارکت جامع استراتژیک امضا کرده است. این موافقتنامه نقشه راه میان دو طرف را تا سال ۲۰۳۰ ترسیم می‌نماید. از آنجایی که هند از نظر انگلستان نقش یک موازنه‌گر را در مقابل اقدامات چین در منطقه ایندوپاسیفیک ایفا می‌کند، انگلیس در نظر دارد که با تقویت جایگاه هند استراتژی موازنه فراساحلی را از طریق هند در اقیانوس هند ایجاد نماید. (Dave, 2020:11) و از این طریق تهدید دریانوردی ناشی از افزایش قدرت نظامی چین را در اقیانوس هند کنترل کند. در این راستا روابط تجاری هند و انگلیس از سال ۲۰۰۷ تا ۲۰۲۱ تقریباً دو برابر شده است و در سال ۲۰۲۱ میزان تولید ناخالص داخلی هند و انگلیس به یکدیگر نزدیک شده و به رقمی حدود ۳.۲ تریلیون دلار رسیده است. از نظر انگلیس سه تنگه مهم در ذیل منطقه ایندوپاسیفیک قرار دارد که شامل تنگه باب المندب، خلیج فارس و تنگه مالاکا است. روزانه ۱۶.۸ میلیون بشکه نفت از تنگه هرمز عبور می‌کند و حدود ۱۵.۷ میلیون بشکه نفت از تنگه مالاکا عبور می‌کند لذا تأمین امنیت منطقه ایندو-پاسیفیک از نظر انگلستان جهت حفظ ثبات اقتصادی بریتانیا بسیار حائز اهمیت است در این راستا انگلیس یک پایگاه نظامی دریایی در سال ۲۰۱۸ در بحرین تأسیس نمود و و یک پایگاه دیگر در عمان را در دستور کار قرار داده است. (Dave, 2019:19)

پیشینه روابط هند و انگلستان

از اوایل دهه ۱۹۹۰، پس از پذیرش سیاست اقتصادی جدید، هند شروع به برقراری دیپلماسی اقتصادی با بریتانیا کرد. ادراک بریتانیا از آن زمان نسبت به هند به تدریج در حال تغییر گردید. همچنین از آن زمان از نظر دیپلماتیک، انگلستان شروع به در نظر

¹ Piyush Goyal

² Comprehensive Strategic Partnership

گرفتن هند به عنوان یک بازیگر مهم جهانی کرد و یک تیم هیئت تجاری جهت گشودن فصل جدیدی از دیپلماسی اقتصادی عازم هند شدند. هند و بریتانیا همیشه از روابط دوجانبه قوی برخوردار بوده‌اند. (Manila, 2021:63) آتال بهارایی و اجپایی^۱، نخست وزیر سابق هند در سال ۲۰۰۱ از لندن بازدید کرد که به تسهیل یک یا چند رابطه دوجانبه و چندجانبه بین دو کشور منجر شد. در سال ۲۰۰۴ مشارکت استراتژیک دوجانبه بین دو کشور به خاطر دیدار نخست وزیر هند مانموهان سینک از بریتانیا تقویت گردید. همچنین، در سال ۲۰۰۴ در دوران تصدی نخست وزیر سابق بریتانیا، دیوید کامرون، که سه بار به عنوان نخست وزیر از هند بازدید کرد، روابط دو کشور به یک "مشارکت استراتژیک" ارتقا یافت. نخست وزیر بریتانیا تونی بلر در سپتامبر ۲۰۰۵ از هند دیدن نمود و دومین نشست دوجانبه دو کشور در اداپور راجستان^۲ برگزار شد. در طول این ملاقات چندین موافقتنامه در حوزه حقوق مالکیت معنوی، همکاری در زمینه فیلم سازی، هوانوردی، توسعه پایدار، انرژی و امنیت منعقد گردید. (Khorana, 2021:6)

چهارمین نشست سالیانه هند و بریتانیا در سال ۲۰۰۸ در دهلی نو برگزار گردید. نخست وزیر بریتانیا گوردن براون و نخست وزیر هندمان موهان سینک در باره آینده توسعه سرمایه گذاری در مقیاس بزرگ و متوسط در هر دو کشور مذاکره نمودند. پس از آن از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۳ سه بار دیوید کامرون نخست وزیر بریتانیا از هند دیدار نمود که در تحکیم روابط دوجانبه دو کشور بسیار مؤثر واقع افتاد. نخست وزیر هند نارندرا مودی نیز در سال ۲۰۱۵ به بریتانیا سفر نمود و ترزا می نخست وزیر سابق بریتانیا در همان سال از هند بازدید کرد. وی در جریان دیدار خود از لندن از "بیانیه چشم انداز"^۳ حمایت نمود که خطوط کلی دوجانبه گرایی در روابط دو کشور را در آینده ترسیم می نمود. نخست وزیر بریتانیا ترزای می در نوامبر ۲۰۱۶ از هند دیدن نمود. این اولین دیدار دوجانبه‌ای بود که به روابط دوجانبه دو کشور جان و حیات تازه‌ای بخشید. (Khorana, 2021:8) نشست سران کشورهای مشترک المنافع در لندن در آوریل ۲۰۱۸ فرصت دیگری برای گفتگوهای دوجانبه در سطح عالی بین نخست وزیر مودی و سران بریتانیا بود.

گسترش روابط هند انگلستان پس از برگزیت

در اکتبر ۲۰۲۰، دو کشور توافق کردند که روابط اقتصادی خود را با هدف ایجاد و تضمین مشاغل بیشتر در بریتانیا تشدید کنند. این امر در قالب یک مشارکت جدید بریتانیا و هند در زمینه سیاست زیرساختی، تأمین مالی پایدار بریتانیا و هند و ایجاد یک گفت‌وگوی جدید در حوزه بازارهای مالی برای حذف موانع از نظر مقررات و دسترسی به بازار برای شرکت‌های طرفین، آشکار شد. در جریان دیدار دسامبر ۲۰۲۰ وزیر امور خارجه بریتانیا دومینیک راب، بحث در مورد نقشه راه ده ساله روابط دوجانبه با عنوان "مشارکت تجاری پیشرفته"^۴ جهت ساختارسازی جدید در حوزه تعرفه و اصول مالی ارائه گردید. (INDIA - UK BUSINESS COOPERATION, 2021:19) در نتیجه، بین ۵ تا ۹ فوریه ۲۰۲۱، زمانی که الیزابت تراس از هند بازدید کرد، شرایط مشارکت تجاری پیشرفته با شری پیوش گوپال توافق شد. این بخشی از ترسیم نقشه راه برای بسط روابط تجاری بین دو کشور است و سرمایه‌گذاری عمده غول‌هایی مانند خدمات مشاوره تاتا^۵ (فناوری اطلاعات) و وکهارت^۶ (داروسازی و بیوتکنولوژی) تأیید شد. (Bhala, 2021:23)

نارندرا مودی و بوریس جانسون در سال ۲۰۲۱ روابط خود را به یک "مشارکت استراتژیک جامع"^۷ ارتقا دادند. دو رهبر همچنین چارچوب مشترک بلندپروازانه‌ای را برای روابط آینده بین دو کشور تحت «نقشه راه ۲۰۳۰»^۸ به تصویب رساندند. این چارچوب همگرایی در تجارت و سرمایه‌گذاری، دفاع و امنیت، اقدامات آب و هوایی، بهداشت، مبارزه با تروریسم و همچنین ارتباطات مردم

¹ Atal Behari Vajpayee

² Udaipur; -Rajasthan

³ vision statement

⁴ Enhanced Trade Partnership

⁵ Tata Consultancy Services

⁶ Wockhardt

⁷ Comprehensive Strategic Partnership

⁸ Roadmap 2030

با مردم و تحرک را ترویج می‌کند. در سال ۲۰۲۳، یک گفتگوی خارجی و دفاعی ۲+۲ هند و بریتانیا نیز برقرار شد. در مارس ۲۰۲۴ نارندا مؤدی نخست‌وزیر هند و ریشی سوناک نخست وزیر بریتانیا راه‌های تقویت مشارکت راهبردی جامع بین دو کشور را مورد بحث قرار دادند و توافق‌نامه تجارت آزاد بریتانیا و هند را تحت نقشه راه ۲۰۳۰ مورد ارزیابی قرار دادند. از زمان برگزیت، هر دو طرف مشتاق تقویت این روابط بوده‌اند. (Kumar and Gupta, 2024:28)

به نظر می‌رسد، سیاست بریتانیا از ژوئیه ۲۰۲۱ به سمت اقیانوس هند-آرام گرایش دارد و مذاکرات در مورد یک توافق‌نامه تجارت آزاد دوجانبه از ژانویه ۲۰۲۲ انگیزه جدیدی به این روابط داده است. تغییر رویکرد بریتانیا در قبال چین، بعثت افزایش حضور استراتژیک چین در منطقه، و الزامات پس از برگزیت برای کشف بازارهای جدید و راه‌های مهاجرت نیز در مجموع به تقویت روابط هند و بریتانیا کمک کرده است (Ghanashyam, 2021:11) شرکت‌های هندی به خوبی با اختلالات پس از برگزیت سازگار شده‌اند. صعود ریشی سوناک به سمت نخست‌وزیری در اکتبر ۲۰۲۲، توجه زیادی را در هند ایجاد کرد. هندوئیسم او به ویژه در حزب حاکم بهاراتیا جاناتا در هند هیجان زیادی ایجاد کرد. از آنجایی که هند به آرامی رویکرد محتاطانه خود را نسبت به معاملات تجاری کنار می‌گذارد، توافق‌نامه تجارت آزاد بین هند و بریتانیا هم با جاه طلبی‌های بریتانیا پس از برگزیت و هم با انتخاب‌های استراتژیک و اقتصادی کنونی هند مطابقت دارد. پس از بیش از ۱۵ سال مذاکره، دهلی نو همچنین در مارس ۲۰۲۴ یک قرارداد تجاری جامع با اتحادیه تجارت آزاد اروپا^۱ امضا کرد. (Sachdeva, 2024:19) بیانیه مشترک هند و انگلستان در سال ۲۰۱۸ تاکید خود را بر شفافیت، امنیت و باز بودن هند و اقیانوس آرام اعلام کرد. دومینیک راب، در جریان بازدید خود از هند تاکید کرد که هند و اقیانوس آرام بخشی از "عالی‌ترین اولویت سیاسی" بریتانیا است. وی بار دیگر در سال ۲۰۲۱ بازدید گروه ضربتی اچ ام اس ملکه الیزابت از اقیانوس هند و اقیانوس آرام را تکرار کرد (Banga, 2022:16).

لذا، به نظر می‌رسد از آنچه که در این پژوهش عنوان گردید به عنوان نشانه‌ای از تمرکز فزاینده بریتانیا بر یک رابطه استراتژیک با هند باشد. تغییرات ژئوپلیتیکی، از جمله ظهور چین و نزدیک‌تر شدن روابط هند با ایالات متحده و هند با اتحادیه اروپا، نقش مهمی در نزدیک کردن هند و بریتانیا ایفا کرده است.

سرمایه‌گذاری‌های مشترک انگلیس و هند

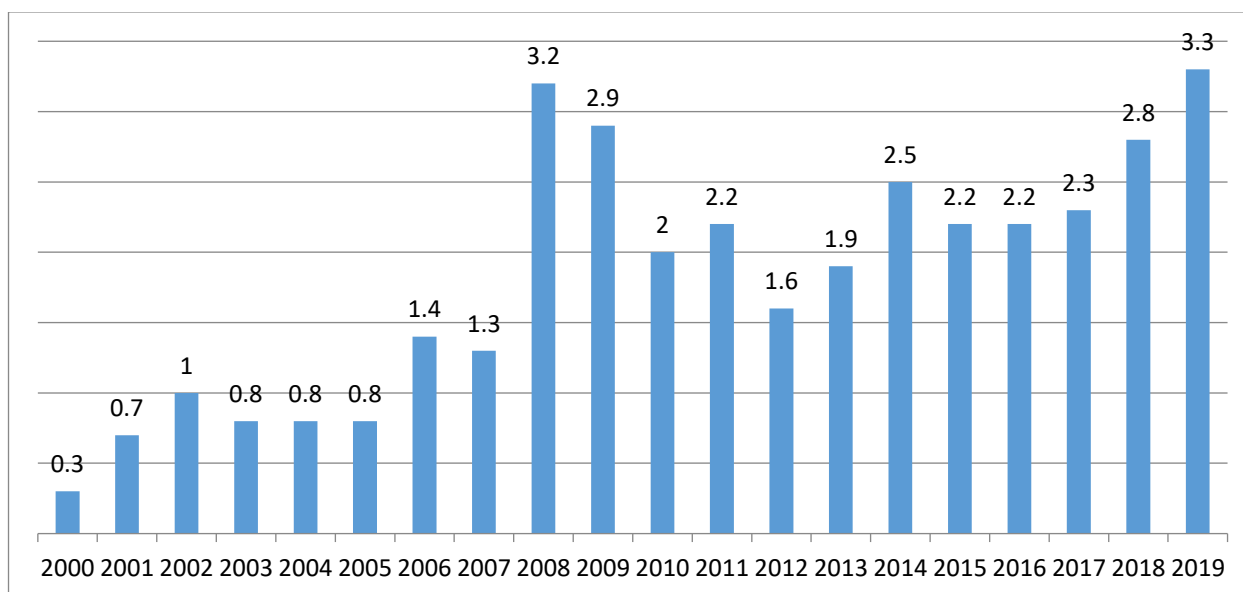
از سال ۲۰۰۰ الی سال ۲۰۱۵ در حدود ۹ درصد سرمایه‌گذاری خارجی انگلیس به هند هدایت شده است. بر اساس گزارش اخیر موسسه بهارات تورنتون گرت هند، بریتانیا در حال حاضر ششمین سرمایه‌گذار بزرگ در هند است با جریان ورودی تجمعی از سال (۲۰۰۰-۲۰۲۰) که بالغ بر ۲۹.۵ میلیارد دلار تخمین زده می‌شود، که حدود ۶٪ از کل سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به هند را از آن خود نموده است. این گزارش خاطر نشان می‌کند که پس از برگزیت، تعامل فزاینده‌ای بین هند و بریتانیا برای تقویت همکاری تجاری و اقتصادی وجود دارد. این گزارش تاکید می‌کند که در سال ۲۰۲۰ تجارت کالاها و خدمات هند با انگلیسی‌ها در حدود ۲۶.۷ میلیارد دلار بوده است. (Singh, 2024:25) لذا این سرمایه‌گذاری‌ها نقش بسیار مهمی را در حمایت از افزایش تجارت بین هند و انگلستان ایفا می‌کند. در واقع به نظر می‌رسد که هدف اصلی انگلیس از جریان روبه افزایش سرمایه‌گذاری در هند تحکیم روابط دوجانبه و دسترسی به بازارهای هر دو کشور می‌باشد.

علاوه بر این، بر اساس گزارش موسسه بهارات تورنتون گرت هند، ۵۷۲ شرکت انگلیسی در هند فعالیت می‌کنند که به طور مستقیم در حدود ۴ میلیون نفر را استخدام نموده‌اند. و جمعاً این شرکت‌های انگلیسی در سال ۲۰۱۹ الی ۲۰۲۰ جمعاً مبلغ ۱۷۳ میلیارد دلار مالیات به هند پرداخت نموده‌اند. ۲۲ درصد این شرکت‌ها در حوزه صنعت، ۲۰ درصد در حوزه دارو، ۲۱ درصد در حوزه خدمات، ۱۳ درصد در حوزه فناوری، ۱۰ درصد در حوزه بازرگانی و مشتری‌یابی، ۵ درصد در حوزه خدمات مالی و ۵ درصد در حوزه انرژی فعالیت می‌کنند. (Singh, 2024:29) جدول شماره ۱ میزان سهم هند در جذب سرمایه‌گذاری خارجی جهانی را نشان می‌دهد.

¹ European Free Trade Association

² CII- Grant Thornton Bharat "Britain Meets India: Latest trends on UK investment in India" 2021

نمودار ۱: میزان سهم هند در جذب سرمایه گذاری خارجی جهانی به درصد

منبع: UNCTAD Global Investment Report 2020

همچنین، براساس گزارش موسسه ترکر بریتین میتر اندیا^۱، ۸۵۰ شرکت هندی در بریتانیا مشغول به فعالیت هستند که مجموعاً ۵۰.۸ میلیارد پوند درآمد دارند. این شرکتها مجموعاً ۴۵۹.۲ میلیون پوند مالیات پرداخت کرده‌اند و ۱۱۶۴۶ نفر را استخدام کرده‌اند. این نشان‌دهنده اهمیت مستمر مشارکت شرکت‌های هندی در اقتصاد بریتانیا است. ایجاد اشتغال توسط شرکت‌های هندی در بریتانیا نیز در حال افزایش بوده و چشمگیر است. این گزارش ۱۴ شرکت هندی را شناسایی کرد که هر کدام بیش از ۱۰۰۰ کارمند دارند و مجموعاً این شرکتها ۹۰۴۷۴ نفر را استخدام کردند که تقریباً ۸۰ درصد از کارمندان شرکت‌های هندی در بریتانیا را شامل می‌شوند. (Sachdeva, 2024:11)

از مجموع ۴۹ شرکت هندی که سریعترین رشد را در هند دارند ۳۸ شرکت در سال ۲۰۲۱ تأسیس شده‌اند و به نوعی تازه وارد هستند. و درواقع می‌توان اذعان نمود که این ۳۸ شرکت پس از برگزیت تأسیس گردیده‌اند. برای هشت سال متوالی، شرکت‌های فناوری و مخابرات همچنان بالاترین بخش رشد را دارا هستند و پس از آن شرکت‌های دارویی و شیمیایی قرار دارند. ۴۱ درصد شرکت‌های هندی در انگلیس در حوزه فناوری و مخابرات فعالیت می‌کنند که در واقع بزرگترین بخش را شامل می‌شود. شرکت‌های دارویی و شیمیایی که ۲۷ درصد از شرکت‌های هندی در انگلیس را تشکیل می‌دهند، دومین بخش غالب هستند. و شهر لندن منطقه مورد علاقه شرکت‌های هندی است که جمعاً ۵۳ درصد از شرکت‌های هندی در لندن مستقر هستند.

از طرف دیگر، رژیم سیاست سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و محیط تجاری هند به سرعت در حال بهبود است و جریان سرمایه خارجی قوی به این کشور را تضمین می‌کند. دولت هند در سال‌های اخیر ابتکارات بسیاری از جمله کاهش موانع سرمایه‌گذاری خارجی در بخش‌هایی مانند دفاع، بیمه، پالایشگاه‌های نفت، بخش عمومی، مخابرات، برق، استخراج زغال سنگ، خرده فروشی تک برند، ساخت و ساز و بورس اوراق بهادار را به تصویب رسانده است. بر اساس گزارش وزارت ارتقای صنعت و تجارت داخلی^۲، جریان سرمایه گذاری مستقیم خارجی در هند بین آوریل ۲۰۰۰ تا مارس ۲۰۲۱ بالغ بر ۷۶۳ میلیارد دلار بوده است. در سال‌های ۲۰۲۰-۲۰۲۱، هند به رکورد ۸۱ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی دست یافته است. (Sachdeva, 2024:16)

¹ India Meets Britain Tracker Britain Meets India

² Department for Promotion of Industry and Internal Trade

علاوه بر این، دولت هند ابتکار هند دیجیتال^۱ را راه اندازی نموده است که بر سه مؤلفه اصلی تمرکز دارد. ایجاد زیر ساخت دیجیتال، ارائه خدمات دیجیتال و افزایش سواد دیجیتال. پیش بینی می‌شود اقتصاد دیجیتال هند تا سال ۲۰۲۵ یک تریلیون دلار در آمدزایی داشته باشد. هند در رتبه بندی جهانی در سال ۲۰۱۴ رتبه ۱۳۴ را در بین کشورها در حوزه جذب سرمایه گذاری خارجی داشت که در سال ۲۰۱۹ رتبه ۶۳ را کسب نمود. (Kumar Gupta, 2024:23) این نشان دهنده این هست که دولت هند عزم راسخی برای بهبود محیط کسب و کار دارد. برخی از فرصت‌های همکاری جهت تجارت و سرمایه گذاری در بین دو کشور را می‌توان در زمینه‌های خاص زیر بررسی کرد. ۱- سیستم فیزیکی سایبری و محاسبات کوانتومی^۲: شناسایی یک پروژه فانوس دریایی به طور مشترک در سیستم فیزیکی سایبری و محاسبات کوانتومی جهت همکاری موفق.

۲- استارت آپ های دیپ تچ^۳: نگهداری استارت آپ ها و بررسی چگونگی قرار گرفتن استارت‌آپ‌های هندی در بریتانیا و بالعکس
 ۳- پروژه‌های تحول دیجیتال^۴: پروژه‌های مشترک شرکت‌های کوچک و متوسط دستی برای پذیرش فناوری.
 ۴- رایانش ابری^۵: شرکت‌های کوچک و متوسط هندی که عمدتاً به دلیل هزینه‌های مربوطه از پذیرش فناوری بی‌میل بوده‌اند، به طور فزاینده‌ای به دنبال محصولاتی هستند که بر برنامه‌ها و خدمات جدید سازمانی که به‌عنوان نرم‌افزار به‌عنوان سرویس ارائه می‌شوند، تأکید دارند.

۵- بلاک چین^۶: شرکت‌های هندی مشتاق پذیرش فناوری بلاک‌چین هستند و به دلیل پتانسیل بسیار زیاد آن برای از بین بردن خطر مداخله واسطه‌ها، نقض داده‌ها و دستکاری اطلاعات حساس، توانسته‌اند در بین صنایع جذابیت خوبی کسب کنند.

۶- آروی یا وی آر^۷: بخش مراقبت‌های بهداشتی از فناوری یادشده برای درمان بیماری و ارائه آموزش به پزشکان برای جراحی پیچیده استفاده می‌کند. (Nandy, 2020:11)

بنابراین، به نظر می‌رسد جذب سرمایه‌گذاری خارجی یک از ابتکارات و اولویت‌های هند می‌باشد و همچنین دولت انگلیس نیز پس از برگزیت سعی نموده است سهم خود از جریان سرمایه‌گذاری خارجی را در هند افزایش دهد.

همکاری‌های اقتصادی هند و انگلستان

در بررسی روابط اقتصادی هند و انگلیس بایستی ابتدا به محیط اقتصاد کلان هند توجه کنیم. صعود هند به یکی از اقتصادهای بزرگ در حال رشد در یک دهه گذشته بسیار سریع بوده است. تولید ناخالص داخلی هند از ۱.۲۴ تریلیون دلار در سال ۲۰۰۷ به ۲.۵۹ تریلیون دلار در سال ۲۰۲۰ افزایش یافته است. در شرایط برابری قدرت خرید^۸، هند در حال حاضر سومین اقتصاد بزرگ جهان است. دستور کار قوی هند جهت اصلاحات اقتصادی، اجرای مالیات بر کالاها و خدمات، آزادسازی سرمایه گذاری مستقیم خارجی صعود هند را به نوک قله اقتصاد جهانی تسهیل نموده است. بر این اساس، هند با رشد ۹.۹ درصدی در سال ۲۰۲۱ و ۸.۲ درصدی در سال ۲۰۲۲ در میان سریع‌ترین اقتصادهای بزرگ جهان در این سال‌ها قرار دارد. در سال‌های ۲۰۱۵-۲۰۱۹، هند جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به ارزش ۲۲۱ میلیارد دلار دریافت کرده است که تنها در سال ۲۰۱۹ هند شاهد سرمایه گذاری ۵۱ میلیارد دلار بوده است که بر اساس داده‌های آنکتاد، جهش شدید ۲۰ درصدی در سال را ثبت کرده است. سهم هند در جذب سرمایه‌گذاری خارجی جهانی در سال ۲۰۱۹ به ۳.۳ درصد در مقایسه با ۲.۸ درصد در سال قبل بهبود یافت و در رتبه بندی

¹ Digital India initiative

² Cyber Physical System and Quantum Computing

³ Deep Tech Start-ups

⁴ Digital Transformation Projects

⁵ Cloud Computing

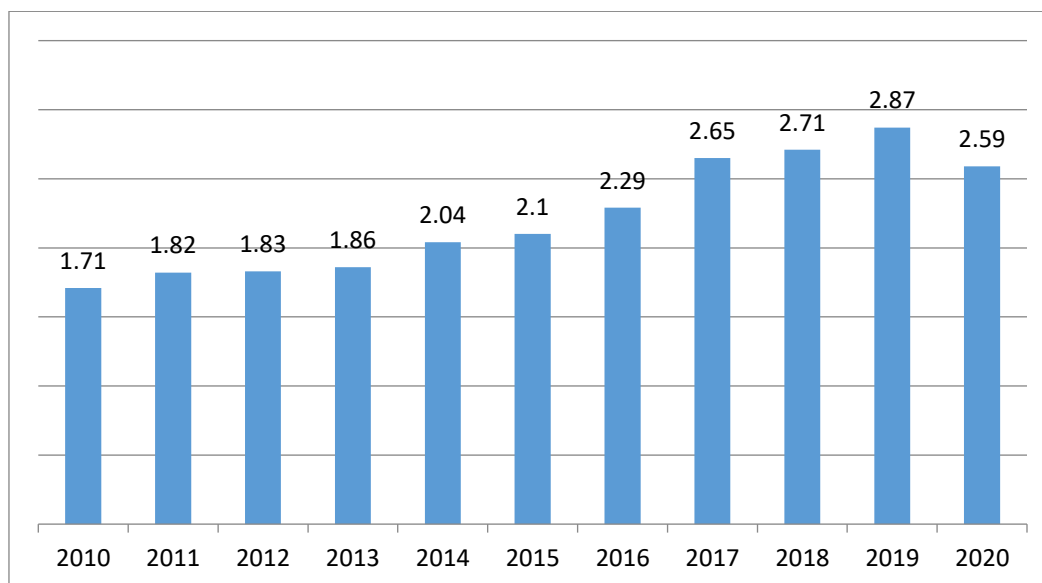
⁶ Blockchain

⁷ AR/VR

⁸ purchasing power parity (PPP)

جهانی سه پله صعود کرد. (Pankaj, 2022:23) در جدول شماره ۲ روند افزایش تولید ناخالص داخلی هند در طی یک دهه نمایش داده شده است.

نمودار ۲: روند افزایش تولید ناخالص داخلی هند (به میلیارد دلار)

منبع: System of Foreign Trade Performance Analysis, Department of Commerce

بریتانیا در سال ۲۰۱۴ الی ۲۰۱۵ هجدهمین شریک تجاری هند بود و در سال ۲۰۲۰ به چهاردهمین شریک تجاری هند تبدیل شد. همچنین، در سال ۲۰۲۳، بریتانیا چهاردهمین شریک تجاری بزرگ هند در زمینه کالا و سومین شریک بزرگ تجاری هند در حوزه خدمات است. (Singh, 2024:25) بنابراین، با این تفصیلات که در این پژوهش ذکر گردید، بریتانیا یکی از شرکای اصلی هند در حوزه تجارت و روابط اقتصادی است.

برای بریتانیا و هند، مزایای واضحی وجود دارد که با تغییرات در زمینه ژئوپلیتیکی گسترده‌تر، تقویت تجارت ایجاد می‌شود. در حالی که تجارت کالا بین دو کشور در پنج سال گذشته رشد متوسطی داشته است، تجارت خدمات به طور قابل توجهی افزایش یافته است. برای بریتانیا، سه صادرات عمده خدمات شامل سفر (که تقریباً ۶۰ درصد از کل صادرات خدمات بریتانیا به هند را تشکیل می‌دهد) به همراه سایر خدمات تجاری و حمل و نقل می‌باشد. از طرف دیگر برای هند نیز، سه صادرات برتر خدمات شامل مشاوره فنی، تجاری، حرفه‌ای و مدیریتی و سایر خدمات تجاری است که تقریباً ۷۰٪ از کل صادرات خدمات به بریتانیا را تشکیل می‌دهد. مسافرت و مخابرات و خدمات کامپیوتری و اطلاعاتی ۳۰ درصد بقیه را تشکیل می‌دهد. بریتانیا و هند در ژانویه ۲۰۲۲ مذاکره برای یک توافق تجاری را آغاز کردند. (Singh, 2024:28)

بنابراین پس از برگزیت و انتشار سند "بررسی یکپارچه"، هند در مجموع دوازدهمین شریک تجاری بزرگ بریتانیا گردیده است. در واقع، بریتانیا در تلاش برای ایجاد تعادل مجدد و تنوع بخشیدن به روابط تجاری با چندین شریک تجاری از جمله ایالات متحده آمریکا، کانادا و هند به دنبال ایجاد توافقنامه تجارت آزاد بوده است. در پس زمینه افزایش بی‌اعتمادی و تنش‌ها با چین، بی‌طرفی ژئوپلیتیکی هند و منافع مشترک هند با کشورهای غربی (از جمله بریتانیا) در حوزه‌های سیاسی، اقتصادی و امنیتی، هند را به مقصدی جذاب برای سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت برای انگلیس تبدیل کرده است. هند عمدتاً از دهه ۲۰۰۰ به بعد بر روابط تجاری با کشورهای همسایه و آسیای جنوبی و شرقی متمرکز شد. (Whitman, 2021:10) با این حال، هم اکنون هند تا حدی برای مدیریت چالش‌های فزاینده‌ای که چین در همسایگی هند ایجاد می‌کند، فعالانه به دنبال مشارکت‌های تجاری جدید با غرب است. هند یک قرارداد آزاد تجاری جدید با امارات متحده عربی در سال ۲۰۲۲ و دیگری با اتحادیه تجارت آزاد اروپا در سال ۲۰۲۴ امضا کرده است. مذاکرات هند با استرالیا، اتحادیه اروپا، کانادا و بریتانیا برای توافقنامه تجارت آزاد کامل ادامه دارد. (Sachdeva, 2024:15)

هند در ۱۲۰ پروژه انگلیسی سرمایه‌گذاری کرده است و ۵۴۲۹ شغل جدید در بریتانیا ایجاد کرد تا به دومین منبع بزرگ سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی بعد از ایالات متحده در سال ۲۰۱۹ تبدیل شود. براساس گزارش دپارتمان بخش تجارت بین‌الملل، کل صادرات و واردات هند و انگلیس در بخش تجارت کالا و خدمات در در پایان فصل سال ۲۰۲۱ نزدیک به ۱۸.۲ میلیارد دلار بوده است. (Kumar and Gupta, 2024:16)

بر اساس یک برآورد، یک قرارداد آزاد تجاری می‌تواند صادرات از بریتانیا به هند را تا سال ۲۰۳۵ تا ۱۶.۷ میلیارد پوند افزایش دهد. بنابراین، به نظر می‌رسد توافق با هند همچنین به بریتانیا کمک می‌کند تا مسیری را برای ورود به منطقه هند-اقیانوس آرام به طور گسترده‌تر ایجاد کند، که دارای یکی از سریع‌ترین اقتصادهای در حال رشد در سطح جهان است. در جدول شماره ۳ میزان تجارت بین هند و انگلیس نشان داده شده است.

جدول ۱. تجارت کالا بین هند- بریتانیا (ارقام به میلیون دلار)

شماره	میزان تجارت	۲۰۱۹-۲۰۲۰	۲۰۲۰-۲۰۲۱	۲۰۲۱-۲۰۲۲	۲۰۲۲-۲۰۲۳	۲۰۲۳-۲۰۲۴
۱	صادرات هند	۸۷۳۷۰۸۵	۸۱۵۷۰۵۶	۱۰۴۶۱۰۲۹	۱۱۴۰۵۰۶۳	۲۶۹۵۰۶۳
۲	واردات هند	۶۷۱۲۰۶۳	۴۹۵۵۰۷۶	۷۰۱۷۰۷۸	۸۹۶۰۰۷۳	۸۴۲۰۰۱۵
۳	جمع کل	۱۵۴۵۰۰۴۹	۱۳۱۱۳۰۳۲	۱۷۴۷۹۰۰۷	۲۰۳۶۶۰۳۶	۲۱۳۴۲۰۸۰

منبع: آمار وزارت بازرگانی و صنعت، هند

بنابراین از آمار و ارقام ارائه شده در این پژوهش، به نظر می‌رسد، پس از برگزیت و انتشار سند "بررسی یکپارچه"، هند و انگلستان روابط اقتصادی موفقیت‌آمیزی را تجربه نموده‌اند و در این چارچوب نقشه راه ۲۰۳۰ را ترسیم نموده و رایزنی‌ها برای توافقنامه تجارت آزاد در حال انجام است. بریتانیا از نظر استراتژیک خود را از اروپا و اتحادیه اروپا جدا کرده است. در حالی که هند یک اقتصاد غنی از منابع و بازار بزرگ مستعدی برای بریتانیا است.

همکاری‌های دفاعی هند انگلستان

پیشرفت روابط در بخش دفاعی و امنیتی هند و انگلیس نیز پس از برگزیت آرام آرام در حال رشد بوده است. مخصوصاً، در طول اولین سفر وزیر دفاع هند به بریتانیا در بیش از دو دهه در ژانویه ۲۰۲۴، چندین ابتکار و طرح اعلام شد. این طرح‌ها شامل برنامه بریتانیا برای ارسال گروه‌های واکنش ساحلی و گروه‌های حمله به اقیانوس هند در سال‌های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ بود که آنها به طور مشترک با نیروهای هندی عملیات خواهند کرد. به طور کلی، تغییر چشم‌اندازهای ژئوپلیتیکی و اولویت‌های اقتصادی در هر دو کشور به طور قابل توجهی بر مسیر روابط دفاعی هند و بریتانیا تأثیر گذاشته است، که انتظار می‌رود با توافق نامه تجارت آزاد بین دو کشور بیشتر تقویت شود اولین ملاقات بین وزیر دفاع بریتانیا و وزیر دفاع هند در آوریل سال ۲۰۱۷ رخ داد که این ملاقات اولین مذاکرات استراتژیک هند و بریتانیا بود. مذاکرات دفاعی دوجانبه بین دو کشور از طریق گروه مشورتی دفاعی^۱ در حال انجام است. (Ladwig, 2021:25) این گروه بر روی مکانیسم‌هایی کار می‌کند که به تجهیزات نظامی، علم و فناوری دفاعی، امنیت سایبری و امنیت فضایی مربوط است

از طرف دیگر، در دهه‌های اخیر همکاری‌های دریایی هند و انگلستان افزایش یافته است و دو طرف تعهدات استراتژیکی را متعهد گردیده‌اند. درخصوص چالش‌های امنیتی در حال تغییر، نیز هر دو کشور بر تأمین امنیت خطوط دریایی برای تجارت و تأکید بر امنیت غیر سنتی و نیز هوشیاری در برابر تهدیدات دریایی تأکید دارند. هند در جستجوی مساعدت‌های تکنولوژیکی از نیروی دریایی انگلستان می‌باشد و مذاکرات دو کشور نیز در این محور می‌باشد. اولین نشانه‌های مثبت در همکاری‌های دریایی دوجانبه در سال ۲۰۱۹ بروز یافت. در اوت ۲۰۱۹، ناوچه رادارگریز نیروی دریایی هند با نام INS Tarkash-به ناوشکن HMS نیروی دریایی

¹ Defence Consultive Group

سلطنتی بریتانیا جهت برگزاری تمرینات سالیانه کنکان^۱ پیوست. کنکان یک رزمایش طولانی مدتی است که برای آزمایش توانایی‌های نیروی دریایی برای اقدام در شرایط جنگ و یا بحران طراحی شده است. (O'Donnell, 2018:19)

هند و بریتانیا تعهد قوی نسبت به همکاری دفاعی دارند که در جنبه‌های مختلفی از جمله رایزنی‌های استراتژیک، تمرینات مشترک سطح تاکتیکی، تجارت کالاها و خدمات دفاعی و بازی‌های نظامی را پوشش می‌دهد. تاکید بر همکاری‌های دفاعی بیشتر، از زمان ایجاد تفاهم‌نامه "مشارکت استراتژیک"^۲ هند با انگلستان در سال ۲۰۰۴ شدت یافت. این همکاری با سفر نخست وزیر مؤدی به بریتانیا در سال ۲۰۱۵ تقویت گردید و هر دو کشور توافق کردند توانایی‌های خود را در زمینه‌های استراتژیک مانند امنیت سایبری، مبارزه با تروریسم و امنیت دریایی به کار گیرند. (Pankaj, 2022:17) نیروهای سه گانه هند روابط خود را با انگلستان با اجرای تمرینات منظم و پیوسته برقرار کرده‌اند از جمله ارتش جنگجوی آجیا^۳، نیروی هوایی ایندرادانوش^۴ و نیروی دریایی کنکان^۵. صنعت دفاعی هند در یک دهه قبل از طریق اصلاحات مترقی انجام شده توسط دولت شاهد تغییرات کاتالیزوری بوده است. این اصلاحات در راستای ایجاد محیط مساعد برای رشد صنعت دفاعی هند از طریق شفافیت، پیش بینی پذیری و سهولت انجام تجارت انجام شده است. اصلاحات هند سازندگان تجهیزات اورجینال خارجی را تشویق می‌کند تا واحدهای تولیدی خود را در هند راه‌اندازی کنند و سرمایه‌گذاری مشترک خود را با بخش دفاعی هند توسعه دهند. شرکت رویه اکتساب دفاعی هند^۶ در این راستا طرح‌های بومی را به پیش می‌برد و تولید داخلی را تشویق می‌کند. (Mathur, 2022:26) در حال حاضر، ارزش تولیدات دفاعی داخلی هند نزدیک به ۱۲ میلیارد دلار است و وزارت دفاع هند قصد دارد تخصیص سرمایه داخلی را به میزان ۱۵ درصد در سال برای پنج سال آینده در حوزه دفاعی افزایش دهد. با اجرای موفقیت آمیز "تولیدات دفاعی و سیاست ارتقای صادرات"^۷ که در سال ۲۰۲۰ توسط وزارت دفاع هند به اجرا گذاشته شد، بخش دفاعی می‌تواند با هدف دستیابی به گردش مالی سالانه ۲۵ میلیارد دلاری کالاها و خدمات تا سال ۲۰۲۶ برسد. در این مرحله از رشد، شرکت‌های بریتانیایی نقش مهمی در چند سال آینده خواهند داشت. (Whitman, 2021:25)

شرکت‌های بریتانیایی مانند "اسکات، وبل و سیستم بی آی ای"^۸ قبلاً برنامه‌هایی را برای راه‌اندازی کارخانه‌های تولید در کریدور دفاعی اوتارپرادش اعلام کرده‌اند. هند همچنین در شش سال گذشته شاهد رشد خیره‌کننده ۷۰۰ درصدی صادرات دفاعی بوده است و بر اساس گزارش موسسه بین‌المللی تحقیقات صلح استکهلم به فهرست ۲۵ صادرکننده برتر جهان در سال ۲۰۲۰ در حوزه تولیدات دفاعی اضافه شده است این گواهی بر توانایی و ظرفیت صنعت دفاعی هند برای پاسخگویی به تقاضای جهانی است. (Pant and Milford, 2021:16) با رشد صنعت دفاعی هند، شرکت‌های بریتانیایی می‌توانند پتانسیل گسترده‌ای را برای «ایجاد در هند» و «صادرات از هند» کشف کنند.

در سال ۲۰۰۱، دولت هند مشارکت ۱۰۰ درصدی بخش خصوصی و تا سقف ۲۶ درصدی سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در بخش دفاع و هوافضا را برای ایجاد انگیزه جهت تولید بومی که تحت سلطه واحدهای بخش عمومی و هیئت مدیره کارخانه مهمات دفاعی بود، مجاز کرد. (Fallon, 2014:11) همزمان، دولت همچنین یک سازمان مجزا - بال اکتساب دفاعی^۹ - در وزارت دفاع ایجاد کرد تا تمام سرمایه‌های بدست آورده برای نیروهای مسلح را هدایت کند. پیشنهاد شده است سقف سرمایه‌گذاری خارجی از ۲۶ درصد به ۷۴ درصد افزایش یابد. (Hemmings, 2021:32) یک رویه تدارکات دفاعی جامع^{۱۰} که حاوی مجموعه‌ای دقیق از

¹ Konkan

² Strategic Partnership'

³ Ajeya Warrior

⁴ Indradhanush

⁵ Konkan'

⁶ Defence Acquisition Procedure

⁷ "Defence Production and Export Promotion Policy"

⁸ Webley & Scott و BAE Systems

⁹ Defence Acquisition Win

¹⁰ A comprehensive Defence Procurement Procedure

دستورالعمل‌ها برای همه ذینفعان است، نیز در سال ۲۰۱۶ ابلاغ شد. که این نسخه، برای فعال کردن صنعت دفاعی هند و ایجاد همکاری‌های فناورانه و تولید با سازندگان تجهیزات اصلی خارجی به منظور ارتقای طراحی، توسعه و ساخت سکوها و سیستم‌های دفاعی بومی اجرا می‌شود.

علاوه بر این، دولت هند نیز مدل "مشارکت استراتژیک" را در 2016 برای ایجاد یک اکوسیستم تولید دفاعی حیاتی و اساسی در کشور از طریق مشارکت شرکت‌های بزرگ هندی و همچنین با مشارکت کامل شرکای فناوری خارجی معرفی کرد. در مرحله اولیه، چهار بخش اصلی یعنی هواپیماهای جنگنده، هلیکوپتر، زیردریایی‌های معمولی و خودروهای زرهی جنگی از جمله تانک‌های اصلی نبرد برای پیشرفت انتخاب شده‌اند. پروژه‌های ۱۱۱ هلیکوپتر نیروی دریایی و ۶ زیردریایی برقی دیزلی معمولی با پیش‌رانه مستقل از هوا در مراحل پیشرفته هستند. و برای ۱۱۰ هواپیمای جنگنده نیز در دست ارزیابی است. (SCOTT, 2017:16) سرمایه‌گذاران خارجی مجاز هستند که ۴۹ درصد را به صورت خودکار و ۴۹ درصد از سرمایه‌گذاری خود را از طریق مسیر دولتی پیگیری نمایند. دو کریدور دفاعی برای راه اندازی در هند برنامه ریزی شده است اوتار پرادش^۱، که از اکوسیستم تولیدی موجود در ایالت به طور ایده‌آل برای آزمایشات اقتصادی و تسهیلات تحقیق و توسعه استفاده می‌کند و دوم تامیل نادو^۲، که یک اکوسیستم تولیدی بالغ را برای سرمایه‌گذاری و نوآوری تضمین می‌کند. دولت مرکزی و ایالتی چندین پیشنهاد برای اقدامات تسهیل‌کننده برای سرمایه‌گذاری در کریدورها داده‌اند. (Mathur, 2022:32) بنابراین، به نظر می‌رسد، دولت هند به دنبال فن‌آوری پیشرفته و تولید بومی است. شرکت‌های دفاعی انگلیس نیز می‌توانند از ظرفیت صنعتی هند برای کاهش هزینه‌های تولید و مزایای رقابتی در بازارهای صادراتی بهره‌گیرند.

نتیجه‌گیری

از آنچه در این پژوهش بیان گردید چنین نتیجه گرفته می‌شود که انگلیس با فهم و ارزیابی دگرگونی نظم جهانی کوشیده است تا در راستای به حداکثر رساندن منافع و بهره‌مندی از مزایای این کشور خود را با شرایط جدید سازگار نماید. بنابراین، پس از انتشار سند "بررسی یکپارچه" در پی به نتیجه رسیدن پروژه برگزیت در سال ۲۰۱۹، استراتژی بریتانیا منجر به گرایش به ایندو-پاسیفیک برای امنیت اقتصادی و خروج از انزوای این کشور گردید. همچنین در این سند، ظهور و رشد چین به عنوان یک بازیگر چالشگر منجر به در اولویت قرار دادن منطقه ایندو-پاسیفیک برای کنشگری بریتانیا در آن می‌شود. از طرف دیگر، در این استراتژی جدید بریتانیا، هند جایگاه ویژه‌ای دارد. همچنان که در این پژوهش نشان داده شد پس از انتشار سند جدید انگلستان، میزان سرمایه‌گذاری خارجی انگلیس در هند، میزان روابط سیاسی و به تبع آن تدوین نقشه راه ۲۰۳۰، میزان همکاری‌های اقتصادی و دفاعی دو کشور افزایش چشمگیری داشته است. نازندرا مؤدی، نخست‌وزیر هند و نخست‌وزیر انگلیس ترزامی گسترش روابط تجاری و دفاعی را پس از همه‌پرسی خروج انگلیس از اتحادیه اروپا (برگزیت) در اولویت قرار داده‌اند. انگلیس تلاش می‌کند که با گسترش روابط تجاری و دسترسی بیشتر به بازار هند که سریعترین رشد اقتصادی با هفت درصد تولید ناخالص ملی را دارد، تبعات خروج از اتحادیه اروپا را برای این کشور کاهش دهد. همزمان انگلستان در نظر دارد تا از طریق هند و حضور در منطقه ایندو-پاسیفیک نسبت به احیای جایگاه خود به عنوان "بریتانیای جهانی" تمهیدات لازم را پیش‌بینی نماید. یافته‌های این مقاله نشان می‌دهد که بریتانیا با طرح استراتژی بریتانیای جهانی نقش جدیدی برای خود در نظام بین‌المللی تعریف کرده است. این نقش تحت تاثیر چالش‌های سیاسی و اقتصادی قرار دارد که از حوزه وسیع اقیانوس هند و آرام متوجه منافع انگلستان شده است. ظهور چین، تهدیدات کره شمالی و سیاست‌های روسیه در اوکراین، سبب شده است که بریتانیا از طرفی به سمت ملی‌گرایی اقتصادی حرکت کند و از طرفی دیگر در پی گسترش همکاری با شرکای خود در آسیا باشد. لذا در همین راستا انگلستان پس از خروج از اتحادیه

¹ Uttar Pradesh

² Tamil Nadu

اروپا در صدد گسترش همکاری با هند بوده است. بنابراین با اثبات فرضیه این پژوهش بایستی اذعان نمود که بین استراتژی بریتانیای جهانی پسابگزیت و گسترش روابط هند و انگلیس ارتباط مثبتی برقرار است. انتشار استراتژی جدید بریتانیای جهانی پسابگزیت باعث شده است که انگلیس بیش از پیش به دنبال گسترش روابط سیاسی و اقتصادی با هند باشد.

منابع

۱. امیری مهدی، غفارزاده مهرشاد و فلاحی احسان (۲۰۲۲)، جایگاه ایندوپاسیفیک در استراتژی جدید بریتانیا (۲۰۱۵-۲۰۲۲)، فصلنامه پژوهش‌های روابط بین‌الملل، دوره دوازدهم، شماره چهارم، شماره ۴۷، سال ۱۴۰۱ ص ۱۰۴-۱۳۰
2. Banga, R. (2022), "Brexit: Opportunities for India, Commonwealth Trade Competitiveness" Briefing Paper, Vol.1. Last Accessed: 28th February 2021. DOI: <https://doi.org/10.14217/ca804af9-en>
3. Bhala, R. (2021), "Brexit: What Should Brexit Mean for India?", BloombergQuint. Last Accessed: 26th February 2021. Retrieved from: <https://www.bloombergquint.com/opinion/what-should-brexit-mean-for-india>
4. Bhattacharjee, K (2021), "Boris Johnson Cancels Republic Day Visit to India over COVID-19 Crisis in U.K.", The Hindu. Last Accessed: 12th April 2021. Retrieved from: <https://www.thehindu.com/news/international/uk-pm-boris-johnson-cancels-india-visit-citing-need-to-oversee-virus-response/article33501617.ece>
5. DAVID SCOTT. (2017), "The rise of India: UK perspectives", International Affairs 93: 1, pp:165-180
6. Debasish Nandy, (2020), "India's Engagement with the United Kingdom: The Relational Continuity", See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/358694369>
7. Dave, A. (2019), "The UK and India in the Indo-Pacific", RUSI. Last Accessed: 12th April 2021. Retrieved from: <https://rusi.org/commentary/uk-and-india-indo-pacific>
8. Dave, A. (2020), "Integrated Review: The UK's Approach to India", RUSI. Last Accessed: 22nd February 2021. Retrieved from: <https://rusi.org/commentary/integrated-review-uks-approach-india>
9. Gurharpal Singh (2024), "UK-INDIA RELATIONS", profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/381009449>
10. Gulshan Sachdeva (2024), "INDIA-UK RELATIONS", available at: <https://www.researchgate.net/publication/381009449>
11. Ghanashyam, R (2021), "Why Dominic Raab's Visit to India Matters, as UK Heads for Brexit", ThePrint. Last Accessed: 12th April 2021. Retrieved from: <https://theprint.in/opinion/why-dominic-raabs-visit-to-india-matters-as-uk-heads-for-brexit/572179>
12. Hemmings, J. (2021), "What the UK's tilt to the Indo-Pacific means for India". Available at: <https://www.orfonline.org/expert-speak/what-the-uks-tilt-to-the-indo-pacific-means-for-india/>,
13. High commission of India, London (Economic & Commerce Wing), (2021): Brief on India-UK Economic Relations. Last Accessed: 26th February 2021. Retrieved from: <https://www.hcilondon.gov.in/docs/16122486771.pdf>
14. Hammond, A (2020, December 30), "With His Post-Brexit Trip to India, UK PM Boris Johnson Aims to Send a Statement of Intent", Arab News. Last Accessed: 20th February 2021, Retrieved from: <https://www.arabnews.com/node/1785021>
15. HM Government, (2021), "Global Britain in a Competitive Age: The Integrated Review of Security, Defence, Development and Foreign Policy". Last Accessed: 11th April 2021. Retrieved from:

16. https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/969402/The_Integrated_Review_of_Security_Defence
17. Khorana, S (2021), "India: UK Is on a Charm Offensive to Win a Free-Trade Deal – Will It Work?", The Conversation. Last Accessed: 19th February 2021. Retrieved from: <http://theconversation.com/india-uk-is-on-a-charm-offensive-to-win-a-free-trade-deal-will-it-work-154745>
18. INDIA - UK BUSINESS COOPERATION(2021) Published by Confederation of Indian Industry (CII), The Mantosh Sondhi Centre; 23, Institutional Area, Lodi Road, New Delhi.
19. Ladwig, W (2021, January 8): Are the UK and India Finally Getting Serious About Each Other?, RUSI. Last Accessed: 28th February 2021. Retrieved from: <https://rusi.org/commentary/are-uk-and-india-finally->
20. Leoni, Z. (2022), "The End of the "Golden Era"? The Conundrum of Britain's China Policy Amidst Sino-American Relations". Journal of Current Chinese Affairs, Vol. 51, No. 2, PP 313-326
21. Manila, E. (2021). UK becomes ASEAN Dialogue Partner. Available at: <https://www.gov.uk/government/news/uk-becomes-asean-dialogue-partner>,
22. Mathur, G. N. (2022). Return of the Old Giant to Indo-Pacific. Journal of Defence Studies, Vol. 16, No. 2, PP 93-99.
23. Michael Fallon, (2014), "The United Kingdom and India together in an uncertain world", International Foundation, New Delhi, 30 Oct. 2014, <https://www.gov.uk/government/speeches/the-united-kingdom-and-india-together-in-an-uncertain-world>
24. O'Donnell, (2018), "The "Global Britain" concept and UK policy toward India", Stimson Center. Last Accessed: 28th February 2021. Retrieved from: <https://www.stimson.org/2018/global-britain-concept-and-uk-policy-toward-india>
25. Pant, H. V. & T. Milford, (2021), "The UK Shifts to the Indo-Pacific: An Opportunity for India-UK Ties", Observer Research Foundation, ORF Issue Brief No. 444. Last Accessed: 11th April 2021. Retrieved from: <https://www.orfonline.org/research/the-uk-shifts-to-the-indo-pacific-an-opportunity-for-india-uk-ties>
26. Pankaj, E. (2022). Part I: "Global Britain' and the Indo-Pacific in 2022". SOAS China Institute, Available at: <https://blogs.soas.ac.uk/china-institute/2022/02/09/part-i-global-britain-and-the-indo-pacific-in-2022/>, (Accessed on: 10 October 2022).
27. Rosecrance, R. (2006). "Power and international relations: The rise of China and its effects". International Studies Perspectives, 7(1), 31-35.
28. Rosecrance, R. N. (1986). "The rise of the trading state: Commerce and conquest in the modern world". New York: Basic Books.
29. Rosecrance, R. N. (1999). "The rise of the virtual state: Wealth and power in the coming century". Basic Books.
30. Sunil Mitra Kumar and Kamini Gupta, (2024), "THE UK-INDIA TRADE RELATIONSHIP", available at: <https://www.researchgate.net/publication/381009449>
31. Whitman, R. G. (2021), "UK sets its sights eastward, Chatham House". Last Accessed: 11th April 2021. Retrieved from: <https://www.chathamhouse.org/publications/the-world-today/2021-04/uk-sets-its-sights-eastward>